

DABAR

Lituanica II
Jonuša New Yorke
Hitleris ir Kristus
Kur dėti Trockij?
Vokietija ir Lenkija
JUOZAS TYSLIAVA

Tel.: Evergreen 7-7840

MAY 2 '34

VIENYBĖ

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
ESTABLISHED 1886

SENIAUSIAS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
The OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER
193 Grand Street, Brooklyn, New York

XLVIII METAI. 35 N.

Published by The LITHUANIAN PRESS CORPORATION

Antrad., GEGUZĖS (MAY) 1 d., 1934, Brooklyn, N. Y.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907, At the Post Office at Brooklyn, N. Y., Under the Act of March 3rd, 1879

AINA 5c.

VALSTYBIŲ SOSTINĖS RUOŠIAS GEGUZĖS 1 DIENOS DEMONSTRACIJOMS

ISPANIJOJE LAUKIAMA STREIKO IR RIAUSIŲ

Vokietijoje demonstruos du milijonai darbininkų ir visa Hitlerio armija; pareikalavo duoti darbininkams atostogų

LONDON. — Viso pasaulio sostinėse balandžio 30 d. ruošiamasi gegužės 1 d. iškilinėms. Kai kuriuose miestuose laukiama ir didelių riaušių. Beyeik visur miestuose koncentruojama policija ir kariuomenės dalys palaikyti tvarką. Vokietijoje, Berlyne, susirinko apie 2,000,000 žmonių demonstruoti Hitlerio galybę. Pats Hitleris įsakė visiems darbininkams ir tarnautojams, S. Rusijos sostinė Maskva jau balandžio 30 d. buvo išpuosta raudonomis vėliavomis ir įvairių revoliucionierių atvaizdais. Numatoma, kad paradas bus nepaprastai iškilmingas ir didelis.

Ispanijoje gegužės 1 d. numatoma, kad bus "raiboniausia" diena Ispanijos istorijoje. Barcelonoje socialistai gegužės 1 d. ruošiasi paskelbti generalinį streiką, kuris gali vesti prie didelių riaušių ir kraujo praliejimo.

Paryžiuje premjeras Doumergue įsakė visai atsarginei policijai būti pasiruošusiai išimties reikalams. Londone ir kituose Anglijos miestuose taip pat laukiama neramumų ir demonstracijų.

New Yorko policijos komisierius gegužės 1 d. uždraudė platinti anarchistiško pobūdžio literatūrą, sustiprino policijos rezervus ir imasi nepaprasto atsargumo palaikyti New Yorke tvarką.

Aplamai, šiais metais tikimasi visur triukšmingos gegužės 1 d.

LENKŲ ANKIETA DEL SANTYKIŲ SU LIETUVA

KLAIPEDA. — Lenkijos dienraštis Kurjer Poranny pradėjo skelbti anketą (žymi žmonių atsilaukimą) apie Lietuvos Lenkijos santykius. Pirmas sekmadienio numeris pasisakė senatorius Vytautas Abramovičius. Panašią anketą pirmiau paskelbė kauniškė Diena.

LONDONE NEIŠAIŠKINTA TIK VIENA ŽMOGŽUDYSTĖ

LONDŪN. — Londono policijos viršininkas oficialiai pranešė anglų spaudai, kad per pereinamus metus Londone, kur gyvena daugiau kaip aštuoni milijonai gyventojų, per metus įvyko tik 21 žmogžudystė, kurių tik vieną nepavyko policijai išaiškinti ir kaltininkus sugauti.

ir Lenkija nori ne tik Pabaltijo valstybių, bet taip pat ir Ukrainos ir Gudijos kaimynų. Hitleriui ir Pilsudskui, įsivajojusiems romantikams, ir ji kils ir Vakaruose. Vokietija

KLAIPĖDOS ORGANIZACIJOS NUTRAUKĖ RYŠIUS SU VOKIETIJA

KLAIPĖDA. — Klaipėdos krašto komendantui įsakius, iš įvairių Klaipėdos krašto sporto ir kitų organizacijų išstojo svetimšaliai, kurie buvo tų organizacijų vadovybėje. Be to, sporto organizacijos ir klubai, kurie priklausė Vokietijos organizacijoms, taip pat komendantui pagedaujant, nutraukė su Vokietijos sporto sąjungomis ryšius. Klaipėdos giedotojų sąjunga, kuri net ant blankų pasirašinėdavo esanti Vokietijos giedotojų organizacijos narys, pasėk komendantui paliepiam ir šiandien jau tvarkosi savarankiškai. Tai sąjungai priklauso 21 choras. Taip pat jaunimo organizacijos, susitvarkiusios religiniais pagrindais, kurios palaikė glaudžius ryšius su Vokietijos komendantu per organizacijas, komendantui pareikalavus, irgi ryšius nutraukė.

KITAS LIETUVIS STATO SAVO LEKTUVĄ

KLAIPĖDA. — Kaune viešai civilinis lakunas Tomkevičius; jis pernai, kaip savamokslis konstruktorius, nusipazinęs su aviacija ir nemo-kėdamas skraidyti sukonstruktavo ir savo lėšomis pastatė vienvietį sportišką lėktuvą su 18-24 PS motoru. Dėl įvairių defektų lėktuvėlis parodė daug kliūčių. Dabar Tomkevičius, jau išmokus skraidyti, galutinai baigė visus projektavimo darbus naujam lėktuvui ir artimiausiomis dienomis pradės statybą. Motoras bus senasis. Sparnų ilgis 7 mtr. 80 ctm., svoris — 120 kilogramų, vienvietis.

Advokatai turės išmokti gerai lietuviškai

KAUNAS. — Teisingumo ministerija, turėdama žinių, kad ne visi advokatai ir privatiniai gynėjai gerai moka lietuviškai, išsiuntinėjo aplinkraštį visiems apygardų teismų pirmininkams, kad atsistų sąrašą tų advokatų ir privatininkų, kurie pakankamai nemoka lietuviškai. Nemokantieji turės išmokti, o paskui gal bus ir kvotiniai.

REKORDINIS SKRIDIMAS PER LIETUVĄ

BUDAPESTAS. — Rumunijos aero klubas rengia rekordinį vieno lėktuvo skridimą Budapestas — Maskva, Daugpilis — Kaunas — Karaliaučius — Berlynas — Londonas — Paryžius — Budapestas.

VILNIAUS KRAŠTE BADAUJA 50,000 VAIKŲ

VILNIUS. — Vilniaus lenkų spaudoje pasirodė žinių, kad Vilniaus krašte šiuo metu badauja ar skurdžiai gali prasmaitinti apie 50,000 vaikų. Taip pat pranešama, kad badauja apie 40,000 šeimų.

PABALTIO S. RUSIJOS NEPUOLIMO SUTARTIS NEPATINKA VOKIEČIAMS IR LENKAMS

RYGA. — Latvijos vokiečių spauda savotiškai sutiko tarp Pabaltijo valstybių ir S. Rusijos pratęstą nepuolimo sutartį, kritikuoja Litvinovo ta progą pasakyta kalbą, kuri esanti "patefono plokštelė dviem putėm, bet buvusi išgrotą tik viena pusė." Toliau labai puola S. Rusijos laikraščius, kurie didelės reikšmės pridavė to pakto pratęsimui, pagaliau, pritrūkę argumentų, lyg grąšina Pabaltijo valstybėms Vokietijos Lenkijos taikos sutartimi.

Krokuvos laikraštis Czas vedamuoju įvertinęs S. Rusijos Pabaltijo valstybių nepuolimo sutarties pratęsimą, kaltina Lietuvą dėl jos užsispyrimo nesitarti su Lenkija, o išvadoje Lietuvai grąšina "S. Rusijos veidmainiškumu."

DERYBOS DEL RUSIJOS SKOLŲ AMERIKAI

WASHINGTON. — Tikimasi, kad šiomis dienomis Washingtone bus pradėtos derybos su S. Rusijos atstovais dėl Rusijos skolų Amerikai. Šis skolų klausimas ilgai kenkė abiejų valstybių santykiams, bet dabar jau rasta priemonė šį klausimą teigiamai abiem pusėm išspręsti. Greičiausiai, kad S. Rusijai teks sutikti bent dalyį senų skolų pripažinti ir jas sumokėti.

PIRMUJU METU ALAUS MOKESČIAI

WASHINGTON. — Federalė vyriausybė per pirmuosius metus, įvedus legalizuotą alų, surinko \$145,306,089 mokesčiais. Nuo 1933 m. gruodžio 1 d. iki 1934 m. kovo 31 d. už Amerikoje pagamintą degtinę mokesčių surinkta \$52,083,532.

VOKIETIJOJE SUSIPĖŠĖ DVI NAZIŲ FRAKCIJOS

MUNCHEN, Vokietija. — Netoli Austrijos sienos staiga ir netikėtai susirėmė dvi nazių frakcijos. Vėliau paaiškėjo, kad kova įvyko tarp Vokietijos nazių ir Vokietijoje gyvenančių Austrijos nazių. Išdavo užmuštas vienas austrų nazis. Vokiečių valdžia griežtai uždraudė skelbti smulkmenas apie įvykį ir net slepia užmušto nazio pavardę. Tos kovos ir nesutarimų išdavoje santykiai tarp abiejų frakcijų labai įtempti ir mažiausias atsitikimas gali pradėti didelių nesutarimų ir kovų tarp pačių nazių.

Karvė atvedė drambluką

KAUNAS. — Žiežmariuose vieno gyventojų karvė atsivedė veršiuką, tik jis buvo ne veršiukas, bet — dramblukas. Tą konstatavo ir veterinarijos gydytojas. Vietos ir apylinkių gyventojai tokiu gamtos keistumu nepaprastai nustebinti, šimtais eina žiūrėti. Dramblukas gimė negyvas. Jis atsiunčiamas į Kauną į zoologijos muziejų prie universiteto.

BEDARBIŲ SKAICIUS KOVO MĖN. SUMAŽEJO 50,000

WASHINGTON. — Amerikos Darbo Federacija praneša, kad šiuo laikų Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra 10,905,000 bedarbių. Vasario mėn., to pat biuro žiniomis, buvo 11,467,000 bedarbių. Per vieną tik kovo mėnesį bedarbių sumažėjo puse milijono.

Darbu daugiausiai padaugėjo įvairiose pramonės srityse, bet statybos darbuose darbas sumažėjo.

Darbo Federacija reikalauja, kad būtų įvesta dar trumpesnė darbo savaitė.

SOVIETAU MOKYS JAUNOMENĖ KARO MOKSLŲ

MASKVA. — Sovietų Rusijos militaristai ruošia planus paversti S. Rusijos jaunųjų komunistų sąjungą į militaristinę organizaciją, kurios kiekvienas narys turi mokėti ir žinoti bent pagrindinius karo mokslo dalykus. Kaip skelbia S. Rusijos laikraščiai, jaunųjų komunistų sąjunga S. Rusijoje turi apie puspenktą milijono narių. Jokių išimčių nebus daroma nei tos organizacijos merginoms ir mergaitėms.

AIRIAI NENORI IŠSIZADĖTI KELNIŲ

DUBLIN, Airija. — Nesenai Airijoje susivėrė Airijos keltų-galų patriotinė organizacija, kuri skelbia, kad Airija yra keltų-galų šalis. Tos organizacijos tikslas gražinti senuosius keltų papročius, o labiausiai, tai panaikinti kelnes. Esą, jų protėviai nenešiojo kelnų, todėl neturi jas nešioti nė vienas doras airis. Vietoje kelnų keltai paprastai dėvi trumpus sijonėlius, kaip kai kur dabar Skotijoje.

SIDZIKAUSKAS JAU NE-DIPLOMATAS

KAUNAS. — Atšauktasis iš Londono buvęs Lietuvos atstovas Anglijai Sidzikauskas, Lietuvos respublikos prezidentui per tris mėnesius nepaskyrus jo naujai tarnybai, einant įstatymu automatiškai išstoja iš diplomatinės tarnybos.

Klaipėdos krašto gubernatorių dr. Navakas atšauktas praėjusių metų pabaigoje duotus darbo Teidimūsi dviems vokiečiams — svetimšaliams mokytojams, kurių vienas sugautas bevarant priešvalstybinį darbą, o antras užsiėmė kontrabanda ir įžeidinėjo lietuvių tautą bei valstybę. Tsb.

Centralinio statistikos biuro žiniomis, kovo mėn. pradžioje Lietuvoje pinigų apyvartojimo buvo 101,475,000 litų. Banknotų buvo 84,424,000 litų, sidabrinųjų monetų — 11,006,600 lt., varinių monetų — 3,045,000 lt. 1933 metais tuo pačiu laiku įvairių pinigų apyvartojimo buvo 107,684,200 litų ir 1932 m. — 117,390,900 litų. Tuo budu, šiomet pinigų apyvartojimo esama mažiau.

PRANCUZAI REAGUOJA BERLINIŲ VEIKIMŲ KLAIPĖDOJE

LIETUVOS ANBO IV GERIAUSIAS KOVOS LEKTUVAS PABALTIJY

KAUNAS. — Karo aviacijos aerodrome įvyko iškilmingas ir oficialus naujo kovos lėktuvo Anbo IV priėmimas Lietuvos karo aviacijos tarnyboje.

Anbo IV yra pagamintas Lietuvos karo aviacijos dirbtuvėse įvežant iš užsienio tik motorą ir metalines dalis. Jo konstruktorius inž. leit. Gustaitis jau pasižymėjęs lėktuvų statyboje atkreipė savo meistriskai pagamintomis mašinomis žinomiausių pasaulinių lėktuvų konstruktorių susidomėjimą.

Anbo IV yra kovos lėktuvas su 300 klm. kautynių greičiu. Apginkluotas 4 kulkosvaidžiais ir neša iki 4 centnerių bombų.

VOKIEČIAI PLANUOJA ZEPELINO EKSPEDICIJĄ Į ŠIAURĘ

BERLIN. — Friedrichshafene, Vokietijoje, baigiama statyti naujas didžiulis zepelinas, kuriuo manoma siųsti ekspediciją į šiaurės ašigalių daryti mokslinius tyrinėjimus. Zepeline bus įrengti vėliausi moksliniai instrumentai.

ISPANIJOS KATALIKAI ĮGYJA DAUGIAU ĮTAKOS

MADRID, Ispanija. — Ispanijoje dabar labai smarkiai organizuojasi katalikai darbininkai, kuriems įvairūs nesuipratimai tarp radikalų frakcijų taip įkyrėjo, kad jie nusistatė atskirai organizuotis ir i-eiti į Ispanijos politinį gyvenimą. Ypač vėliausiu laiku Ispaniją vargina dideli streikai ir įvairių politinių klikų tarpusavės kovos už vadovybę.

VOLDEMARAS ATIDUOTAS TEISMUI

KAUNAS. — Apeliacinių rūmų prokuroras parėdymu, Zarasų apygardos teismo tardytojas istardė prof. Volde-mara dėl jo straipsnio "Lietuvos keliai," tulpisio jo organe Tautos Balsas ir Rytprusių vokiečių laikraštyje. Teismo organui įžiūrėjo, kad tuo straipsniu Volde-maras nusikalto tautai ir valstybei saugoti įstatymu Balso redaktorius to įstatymo 25 straipsniu. Ji byla perduota apeliaciniams rumams ir, kaip girdėti, greitai laiku bus paruoštas kaltinamasis aktas ir įvyks bylos svarstymas.

Pernai Lietuvoje buvo užregistruota iš viso 4098 įvairių rūšių automobiliai bei motociklai. Automobilių — 1569, autosunkvežiminių 556, autobusų 394, ir motociklų 1570. Žymiausia automobilių dalis tenka Kauno miestui — apie 700, Palyginti didelis nuosimtis autotomobilių tenka ir Klaipėdos miestui.

KLAIPĖDA — NEATSKIRIAMA LIETUVOS DALIS

Didžiosios valstybės turi saugoti Lietuvos nepriklausomybę taip, kaip saugojo Austriją nuo vokiečių pavergimo

PARIS. — Le Temps plačiai išdėsto nacionalsocialistų veiklą Klaipėdoje. Laikraštis iškelia priešingus taikai nacionalsocialistų darbus ir įspėja didžiulias valstybes, kad jos, kaip Austrijos atžvilgiu, negali būti indiferentiškos (joms negali būti vistik), kaip yra pažeidžiamas tame krašte Lietuvos suverenitetas. Le Temps Klaipėdos kraštą laiko amžinai atskirtą nuo Vokietijos ir smėžnių sąjungą su Lietuva ir nepripažįsta Vokietijai, be to, išstojusiai iš Tautų Sąjungos, bet kurti teisų kitišį į Klaipėdos kraštą. Esą pradedama įsitikinti, kokia yra Hitlerio taktika Klaipėdos krašte. Nacionalsocialistai nepasisekimo Austrijoje nori pasireikšti Pabaltijo valstybėse. Viename Klaipėdos nacionalsocialistų vadui Vokietijoje, tarp kita ko pasakytas: "Mes žiurim į Klaipėdos teritoriją kaip į neatskiriamą Vokietijos dalį, ir mes stengiamės tame krašte praveisti toki judėjimą, koks eidavo Vokietijoje."

Kalbėdamas apie narių verbavimą karinio pobūdžio nacionalsocialistų organizacijoms Klaipėdos krašte, Le Temps primena, kad Lietuvos vyriausybė išsiškis, buvo surasta nemažai ginklų, kurių būtų užtekę suruošti rjausmės, kad tuo iššaukus įsibrovimą iš svetur. Palyginamas judėjimą su austrų nacionalsocialistų judėjimu Austrijoje, laikraštis daro išvadą, kad nepriklausomybės išlaikymas Pabaltijo valstybių, taikos išlaikymas yra taip pat reikalingas, kaip ir Austrijos išlaikymas savistovia valstybe.

MOKSLEIVIAI APKRAUAMI MOKESČIAIS

VILNIUS. — Daugeliškio valsč., Balteriškeje yra fenška valdiška pradžios mokykla, kurią privalo lankyti ir visos apylinkės lietuvių gyventojų vaikai. Kaip kitų valdiškų mokyklų, taip ir šios mokiniai aprausti tam tikru mokesčių mokyklų statybai (na budovę szkol). Mokyklos vedėja griežtai mokesčių reikalauja, ypač iš tų vaikų, kurie pasivėluoja į pamokas. Nors vaikai paaiškina mokytojai, kad jų tėvai neturi pinigų net žibalui ir druskai įsigyti, kad jie ir duonos nemata, bet mokytoja vis vien reikalauja sumokėti mokesčius...

Lietuvos banko aukso fondas balandžio 1 d. siekė 54 milijonų litų, o svetimų valiutų fondas — 13.46 milijonų litų.

Banknotų, esamų apyvartojimo, padengimus aukso ir svetimai valiuta sudarė 75%.

New York Public Library
470 Fifth Ave.

LIETUVIŲ TAUTOSAKA

O kaip aš buvau pas motinėle, Visi man sakė, kad panitėle. Smidrelio šluota kaimelį šlaviau, Aukso žiedeliais pirštus apmoviau.

Šilkų skarelėms kasdien dėvėjau — Rupesčių, vargo aš neturėjau. Ant mano kaklo perlai mirgėjo, Naujam darželyj kvietkos žydėjo.

Buinios, jaunutės rutos žaliavo, Kvapnios rozetos švelniai bangavo. Tiktai su pienu prausiau veidelį — Laisva vaikščiojau tik po sodnelį.

Kožną rytelį klausiau lakštutės Meilių balselių paukštutės. Laisva nuo darbo tik vandrovajau, Kas dirbs darbelius — nebėdavojau.

Nuo mano kaklo perlai nukrito, Naujam darželyj rutos nuvyto. Dėku tėveliui ir motinėlei, Kad tiek liuosybės davė dukrelei.

Ant raškaželių tiktai auginot, Kaip ta paukštelė tiktai lepinot. Jus mane jauną valioj ugdinot, Ligi pusrytelių neprabudinot...

Todėl nedėku senai motutei, Teks man ripuoti kaip tai gegutei: Nepamokyta darbelių dirbti — Teks pas anytą kasdieną verkti.

Kai aš išeisiu svečių šalelėn, Kokia aš busiu žmonių martelė?... Reiks man išverpti plonas tinklėlis, Gal nesisuks greit, kaip reik ratelėlis...

Reikės išausti baltos drabelės — Žiūkais rašytos ir servetėlės... Naujas varpstelis, lino kuodelis, Bet nebus dailus mano sieksnelis.

Todėl nedėku senai močiutei, Kad tiek liuosybės davė dukrutei. Dabar jau vėlu darbų mokintis, Nemiklus pirštai, kitokia mintis...

KAIP APSIŽENYJAU

Kaip aš buvau jaunas, ženytis norėjau, Bet, apsiženyjęs, pačios nemylėjau. Išvedžiau į sodžių, pririšau prie vartų, Kad ją šunes lotų, kad gaidžiai kapotų.

Anksti rytą kėliau, išėjau žiurėti, Nei šunes jos piauna, nei gaidžiai kapoja. Vedžiau per karklyną, per alksnių tankyną — Pririšau prie medžio, kad vilkai piautų, Kad meškos draskytų, —

Anksti rytą kėliau, išėjau žiurėti, Nei vilkai jos piauna, meškos ir nedrasko. Į ratus raišiojau, kermošium vežiojau, Kad žydai pirktų, čigonai mainytų...

Anei žydai perka, nei čigonai maino; Ak Dieve tu mano! kur jai galas gauti? Ištyčiau kamaron, pririšau prie sienos, Kad užbaigą gautų ir nusigalautų.

Anksti rytą kėliau, skubau pažiūrėti, — Nuo girnų pavirto, pamiro iš karto! Nesipins po kojų, gyvensiu kaip rojuj. Kad tik galą gavo ir nusigalavo.

(Padainavo Mikolas Jokubaitis, Naujasūdės sodžiuje, R. galos valsčiuje, Panevėžio apskrityj.)

LIETUVIŲ LENKŲ KLAUSIMAS VIS GYVEJA

Jau kurį laiką, kai užsienio spaudoje rašo ir Lietuvoje kalbama apie galimą santykių užmezgimą su lenkais. Tos kalbos plačiai pasklido daugely Europos valstybių. Prancūzijos užsienio reikalų ministro kelionė į Varšuvą irgi rėmė su nuolat aktualėjančiu nenormalių Lietuvos Lenkijos santykių sutvarkymu.

Paskutiniu laiku vokiečių spaudoje pasirodė eilė straipsnių, kuriuose sakoma, kad lietuvių lenkų santykių klausimas vis kyla į aikštę. Vokiečiai tikina, kad Lietuvos problema, be jos dienos politikos pobūdžio, Lenkijai reikiama ir Pilsudskio problema. Pilsudskio klausimas vis dar yra aktualus, kaip ir Lenkijos.

"Lietuviai" (Pilsudskis kilęs iš okupuotosios švenčionių apskr.) Jeigu dabartinės Lietuvos pretenzijos į lenkišką Vilniaus provinciją, — rašo vokiečių spaudoje, — Pilsudskio atremimas, tai vis dėl to, Pilsudskis kaip labiausiai pažeidiamą istorinės lietuvių lenkų unijos, kurioje žodis "lietuvis" tiek pat reikiama kaip ir žodis "lenkas," ir atvirkščiai. Esą, todėl siena tarp Lietuvos ir Lenkijos Pilsudskiu atrodo neturinti prasmės, o uždaryta siena esanti "barbariškas."

Anglų spaudoje praneša, kad nežūrint visokių užginčijimų, lietuvių ir lenkų visuomenės veikėjai vedą derybas likvipo medžiagos Amerikos lietuvių istorijai.

ŽMOGUS, IŠ KURIO SKAUDŽIAI PASITYČIOJO LIKIMAS

Žmogaus laimė, garbė ir sėkminga gyvenimo kelionė dažnai priklauso ne nuo jo geros valios, bet nuo klos aplinkumos, kurią mes mėgstame vadinti likimu. Gyvenimo pasisekimo viršūnėse atsideruojam žmogui, rados, jau nieko nebetruksta, net nebėra kliučių garbingai baigti savo karejers kelią, kaip staiga, žiūrėk, dėl susidėjusių aplinkybių padėtis susvyruoja ir jis pašlyja, puola, kartais net krinta į bedugnę, iš kurios pasisekimo jau labai sunku arba visai nebeįmanoma! Dažnai, tokius, skaudžios likimo rankos paliestus žmones, mes skaudžiai pasmerkiame net nepatikrinę, ar tokį pasmerkimą jie savo darbais ir elgesiu yra užsitarnavę. Tokius žmones stengiamės "nuteisti" dar prieš teismo sprendimą ir užuot pagalbos rankos, į jį pradėdam svaidyti akmenis!

Skaudus likimo smugis ištiko ir tautos kulturai, ypač Amerikos lietuviuose, ir valstybei užsitarnavusių asmenų, rašytojų ir laikraštininkų Karolį Vairą Račkauską, paskutinį dešimtmetį dirbusį Lietuvos diplomatinėje tarnyboje. V. K. Račkauską žinom nuo 1905 m. kai jis Peterburge pradėjo redaguoti pirmąjį lietuvių savaitraštį "Lietuvių Laikraštį", kurį leido Smilga ir artimai bendradarbiavo jau miręs tautos dainius prelas. J. Mačiulis-Maironis ir prelas. A. Dambrauskas-Jakštas. Tai buvo pradžia jo laikraštinio darbo, kurį V. K. Račkauskas, 1907 m. emigravęs, sėkmingai tęsė Jungtinėse Amerikos Valstybėse lietuvių išsiviečių spaudoje. Pensilvanijoje drauge su dr. J. Šliupu redagavo pagarsėjusią "Laisvąją Mintį". Nuo 1911 m. iki 1921 m. redagavo didžiausios lietuvių organizacijos — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organą "Tėvynę", kurią perimdamas redaguoti rado su 3,800 egz. tiražu, o per dešimtį savo redagavimo metų tiražą pakėlė iki 20,000 egz.!

Be laikraštinio darbo, V. K. Račkauskas intensyviai dirbo ir visuomeniniai kultūriniai darbai, bet žymiausi jo nuopelnai buvo literaturoje. Jis yra parašęs, išvertęs, arba naudojančias kitais autoriais parašes apie 50 tomų. Tame skaičiuje yra tokie veikalai, kaip: G. Mazzini "Žmogaus Pareigos," "Aizopo Pasakos," kapitalinis H. G. Wells'o "Pasaulio Istorijos" trijų tomų veikalas, savotiškai antimilitaristinis G. K. Kirkpatrick'o "Karė — ko dėlei?" veikalas, "Kitas karas," Dilišio "Trumpa tarptautinių santykių istorija," kan. K. Prapuolenio veikalų "Lenkų apaštalavimas Lietuvoje" vertimas iš lenkų kalbos (kuri buvo skiriama kovai su lietuvių lenkinimu Amerikoje), A. Babelio "Moteris ir Socializmas," M. Gorkio apysakos "Ant dugno," "Motina," "Iš pažintis," Lordo Byron'o misterijs "Manfredas," R. Tagoro "Daržininkas ir Gitanžali," Milton'o "Prarastasis Rojus" ir eilė kitų vertingų veikalų, kurie praturtino mūsų vertingosios vestinės literatūros lobyną. Nudien rašo "Anglų Tautos Istoriją," ruošiasi išleisti panašų į "Anglų Mažąją Enciklopediją lietuvišką žodyną," rašo savo įdomius atsiminimus, kuriuose labai daug medžiagos Amerikos lietuvių istorijai.

Ir štai, tas asmuo už savo pečių turįs didelį tautos kultūrai nudirbtų darbų lobyną, žinomas kaip doras ir sąžiningas lietuvis, perėjo dirpti į Lietuvos diplomatinę tarnybą, kurioj laikė savo galįs buti naudingas. Diplomatinėje tarnyboj V. K. Račkauskas, kaip gerai pažįstas anglų-saksų tautų savybes, iš tikrųjų buvo naudingas. Budamas Lietuvos pasiuntinybės nariu Londone, jis išnaudojo savo plačias pažintis anglų visuomenės ir vyriausybės sluoksniuose ir tai palengvino sutvarkyti Lietuvos karo skolas Anglijai. Daugiausiai jo dėka, skolas buvo smarkiai sumažintos ir tuo Lietuvos išdui buvo sutaupyta milijonai litų. Su nemažesniu pasisekimu V. K. Račkauskas dirbo ir budamas tolimuose Afrikos pietuose, Kape Towne, Lietuvos konsulu. Bet ši tarnyba jį moraliskai ir materialiskai sunaikino: dėl atsiradusių piniginių trukumų konsulatui kasoje, jis buvo išpareigu atšauktas ir be lėšų paliktas žiauriam likimui. Tuo laiku, kai V. K. Račkauskas moraliskai parbloktas, be lėšų ir pagalbos buvo paliktas "pačiam sau" ir dėl to sunkiai susirgo, Tėvynėje, kuriai jis atidavė visas savo jėgas, nelaukiant jo sugrįžimo, buvo užvesta baudžiamoji byla... Ir kai tik V. K. R. pasitaisęs ligos vargais negalais pasiekė Kauną, jį, kaip nusikaltėlį pasodino į kalėjimą, kuriame sunkiai susirgęs vos nežuvo! Jį išgelbėjo talentingasis chirurgas daktaras Kuzma, padaręs vieną po kitos dvi pavojingas operacijas.

Kaip tai galėjo atsitikti, kad tiek daug užsitarnavęs tautai ir valstybei asmuo, kuriu yra V. K. Račkauskas, padarė tokį prasižengimą, už kurį sulaukus žilo plauko teko atsidurti į kalėjimą ir reikės stoti prieš teisumą? Į klausimą atsako patsai nukentėjęs: pinigų, dėl kurių užvesta byla, pametęs ar jam juos kas ištraukęs laive išplaukiant iš Kape Towno uosto. Atsakomybę už tuos pinigus pasumęs sau, t. y. dirbdamas norėjo juos grąžinti išdui, bet jis negalįs suprasti, kodėl staiga, kurioj jis darbavosi daugiau dešimtmečio, paliko be lėšų, užuot padėjus sugrįžti į Lietuvą, kad čia išaiškinus visą reikalą, o dar už akių pasistengė jį sukompromituoti bylą perdudant prokuraturai? Jo manymu, su savo valdininku, koks jis ten bebūtų, taip nesielgiama!

V. K. Račkausko pasiaiškiniama paliekam jo paties sąžinei. Nuo savęs tuo reikalu galima pridėti tik tiek, kad jo padėtis yra nepavydėtina ir kad jis, jei ir būtų tarnyboje prasižengęs, dėl savo neabejotinai didelių nuopelnų, užsitarnavo žmoniškiesnio apsiejimo.

Edm. Vingėla.

LATVIJOS LIETUVIAI STEIGS LIAUDIES NAMUS

RYGA. — Latvijoje gyvenančių lietuvių Sąjunga, kuriai priklauso visos lietuvių organizacijos Latvijoje, balandžio 11 d. nutarė gegužės 21 d. surengti metinį Latvijos lietuvių suvažiavimą. Latvijos lietuvių yra numatę įsteigti lietuviškus liaudies namus.

Ieškoma karaliaus Saliamono kasyklų

Pasaulyje nuskambėjus žinia apie karalienės Šebos sostinės atradimą, grafas Byron de Prorok, pagarsėjęs geologas, nieko nežinodamas apie šį atradimą, keičia vienos iš didžiausių ekspedicijų priešakyje per Abisinijos dykumas, ieškodamas prarastosios žemės ir Ofiro krašto, kur, pagal padavimus, randamos karaliaus Saliamono kasyklos.

Šiose kasyklose iškastasis auksas suteikė Saliamonui išgarsinusių jį pasaulyje turus, sustiprino prekybą su kitais kraštais, nepaprastai išpuošė jo dvarą, apie kurio pūkumą ir Saliamono išmintį girdėjusi Šebos karalienė, atkeliaavo Saliamoną aplankyti. Grafas de Prorok turi New Yorke savo atstovą, kuris tikisi, Prorokui pasiekus Addis Abebą, Abisinijos sostinę, gauti iš jo žinių telegrafu ir patiekė smulkmenų apie ekspedicijos tikslą.

J. E. Boyack pastebėjo, kad ekspedicija, prieš išvykdamas, ketelė mėnesių tyrinėjo padavimus, Biblijos pasakojimus ir istoriją, kad nustatytų apytikriai vietą ir laiką, kur buvo Saliamono kasyklos. Ekspedicija Paryžių apėjo gruodžio 7 d. Jis pastebė, kad ir dabar pranešama, kad auksas ten randamas. Be to, ekspedicija tyrinėjo vieno prancūzų misionieriaus rastą egiptiečių rankraštį, kuris patvirtina, kad kasyklos yra toj vietoj, kuri dabar žinoma, kaip buvusi Saliamono teritorija.

Prancūzų mokslininkai su grafu Prorok nustatė, kad dingusi teritorija yra toj vietoj, kur melynasis Nilas sudaro Abisinijos sieną ir apie jo šaltinį — Tsanos ežerą. Ši vieta dar niekad jokia organizuotos ekspedicijos netirta.

Kitas ekspedicijos tikslas yra ieškoti priešistorinio žmogaus pėdsakų šiaurinės Abisinijos kalnuose, kur pereitais metais lakunų buvo pastebėti dideli miesto griuvėsiai metoli Amkaros; ištirti Zvai ir Rudolfo ežerų apylinkės ir surasti ankstybos Nilo civilizacijos pėdsakų.

Prorok į šią kelionę leidosi padrasintas savo 1925 metų atradimais. Jis tada atrado legendarinės tuaregų karalienės, Tim Huian, pilną turtų kėpą. Tuaregai keičia baltosios rasės giminę; gyvena centralinėje Saharoje, Hoggare. Prorok taip pat nustatė, kad kartegeniečiai ir finikiečiai vedė prekybą su dabartinę tuaregų ainiais.

P. M.

Kaip prezidentas Coolidge priėmė lenkų delegaciją

Sumindžiojo kilimą, bet teisingai nepaskyrė

Prezidentas Calvin Coolidge buvo ramaus budo žmogus; jis daug galvodavo, bet mažai kalbėdavo. Tą faktą labai vaizdžiai piešia vienas incidentas, surištas su Amerikoje gyvenančiais lenkais. Chicagietė Ruth Hanna McCormick ilgai vargino Coolidge jo prezidentavimo metu, norėdama prikalbinti jį paskirti federaliu teisėju vieną žymų Chicago lenką. Ji apie devynis kartus važiavo į Washingtoną tuo tikslu, bet galutinio atsakymo Coolidge jai nedavė. Devintą kartą jai pasisekė gauti Coolidge sutikimą priim-

ti Chicago lenkų delegaciją. Po poros dienų į Baltuosius Rumus Washingtono atvyko apie 20 lenkų delegacija. Delegacijos nariai suėjo į prezidento kabinetą, visi iš eilės su juo pasisveikino ir atsėdė.

Tyli prezidentas, tyli ir delegacija. Lenkai susėdė žiuri žemyn žemyn žiuri ir Coolidge. Taip visi sėdėję apie kėlioliką minučių, ir jau delegacijos nariai pradėjo ausys kaisti. Prezidentas tą nujaudamas, šaltu tonu sako: pūkūs kilimas?

Lenkai vienas į kitą pasišiurėję, šyptelėjo ir visi, kaip susitarę, linktelėjo galvoms.

— Visai naujas, — tęsė Coolidge, — daug kaštavo. Visa lenkų delegacija, kaip vienas, šyptelėjo ir vėl galvo mis linktelėjo. Ir vėl visi tyli. Šį kartą ilgiau, negu pirma. Pagaliau Coolidge, atsėdęs atsistojo, duodamas suprasti, kad kalbės paskutinį sykį.

— Ji visai numindžiojo senąjį kilimą, mėgindama vieną iš jūsų padaryti federaliu teisėju.

Lenkai nė žodžio nepasakė, užtraudė, linktelėjo prezidentui ir išvažiavo į Chicago. Lenko teisėjo Coolidge taip ir nepaskyrė.

J. Kruzė.

DIDELĖ EKSKURSIJA I LIETUVĄ. Rengia ir prižiūri Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjunga Amerikoje. Populiarus Kabininiu Garlaiviu "STUTTGART". Išplauks iš New Yorko LIEPOS 12 d., 1934 m., tiesiai be persidėmo į Klaipėdą. TREČIOS KLESOS KAINOS: Iš New Yorko į Klaipėdą \$ 97.50, abi pusi — į Klaipėdą ir atgal \$ 167.00. Del informacijų kreiptis: COSMOPOLITAN TRAVEL SERVICE, A. S. TREČOKAS, JOHN SEKYS, VIENYBĖ TRAVEL BUREAU, G. A. KYBA, AMERIKOS LIETUVIS, ATLANTIC TRAVEL SERVICE, HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD.

Užsirašyk Tuoju "AMERIKOS LIETUVIŲ" METAMS IR GAUSI GRAŽIAI PALVUOTĄ ISTORINĮ Dariaus-Girėno Spalvotąjį DOVANAI. Amerikos Lietuvių yra bepartvyiškos krypties savitinis 8-ųjų puslapių laikraštis. Prenumeratos kaina Suv. Valstijoje \$1.50; Užsieny — Kanadoj \$2. metams. Jam bendradarbiauja žymūs Amerikos ir Lietuvos rašytojai. Pagaideutumei, kad ir Tamsta su jų raštais susipažintumei. Amerikos Lietuvių WORCESTER, MASS.

PASINAUDOKIT PROGA. NAUJIENOS šįmet apvaikščioja savo 20-ties metų Jubiliejų ir todėl visiems Amerikos lietuviams suteikia progą nupiginta kaina užsiprenumeruoti NAUJIENAS. Šia privilegija galima naudotis iki gegužės 15 d., 1934. Užsiprenumeravę dienraštį ant vienu metų, gaus jį kasdien per 15 mėnesių; užsirašę ant pusės metų, gaus per 7 mėnesius. NAUJIENŲ PRENUMERATOS KAINA: Amerikoje \$7.00 metams, 3.50 pusmečiui; Užsieny ir Chicagoje \$8.00, 4.00. Siųskite money orderius ir cash. NAUJIENOS. 1738 SO. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

VIENYBĖ

Established February 10th, 1886
LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
EINA DUSYK PER SAVAITĖ

VELIAUSIOS MOKSLININKŲ TEORIJOS

Staiga ir netikėtai pasaulio mokslininkai prabilo į visuomenę. Pasipylė įvairios teorijos apie atomus, elektronus, radiumą, kosmiškus spindulius, keliones į mėnulį ir net žmogaus iš numirusių prikėlimą.

Naujos teorijos išdavoje manoma, kad iš padangių žemę nuolat bombarduoja kiti perkuno išzarstyti elektronai, spinduliai, kuriuos laikinai mokslininkai pavadino "perkuno spinduliais."

Visuomenėje didžiausio susidomėjimo sukėlė chemijos daktaras Robert E. Cornish, kuris senoj Kalifornijos universiteto laboratorijoje daro įvairias operacijas ir eksperimentus atgaivinti žmones mirusius nuo elektros sutrenkimo, perkuno nutrenkimo, širdies ligų.

PATAISOS PILIEČIŲ IR PILIETYBEI GAUTI ĮSTATYMUOSE

Balandžio mėn. Jungtinių Amerikos Valstybių kongresas svarstė kai kurias pataisas pilietybės ir piliečių įstatymuose.

Dabar, paduodant prašymą pilietybei gauti, reikia mokėti ne \$10, kaip buvo pirmiau, bet \$5, o pirmiems popieriams gauti ne \$5, bet tik \$2.50.

SPAUDOS APŽVALGA

ŠALIN SVETIMOS RANKOS NUO LIETUVOS PAJURIO!

Lietuviškųjų studentų organizacijų sąjungos vykdomasis komitetas kreipėsi į Lietuvos visuomenę, ragindamas ją stoti į kovą prieš vokiečius, kurie žiauriausiais budais pradėjo engti lietuvius ne tik Tilžės krašte, bet taip pat tiesi savo negus ir į Klaipėdos kraštą.

Štai, kaip skamba to studentų atsisaukimo dalis: "Šiandien vokiečiai pasiryžę išnaikinti Rytprūsiose lietuvius, užgniaužti bet kur jų kultūrinį ir tautinį darbą, nesiškai tydami su jokiomis priemonėmis, žiauriai varo germanizacijos procesą net mušdami garbingus lietuvių vyrus, kaip Vyduną ir kitus, konfiskuodami lietuviškas knygas, uždraudami lietuvių kalbą.

KĄ PASAKĖ LIETUVOS ŽEMĖS UKIO MINISTERIS

Lietuvos agronomų suvažiavime žemės ūkio ministeris J. Aleksa pasakė įdomią kalbą, kurios ištrauką čia paduodame. Ministeris Aleksa sako: "Tie mūsų kaimynai sakydavo, kad kai vokiečiai išeis, tai Lietuva per kelius mėnesius subyrėsianti, kad iš visų sezoninių, kaip tuomet su ironija buvo kalbama, valstybių: Lietuvos, Estijos, Latvijos, Suomijos ir Lenkijos ir dabar jau žlugusių Gruzijos ir Armenijos, Lietuva trumpiausiam atsilauksianti ir greičiausiai pranyksianti, nes ji maža energijos, maža valstybinio nusimavimo ir mažiausia inteligentijos teturi.

ANTISEMITIZMAS LIETUVOJE

Vakarų Vėtra rašo: "Lietuvoje antisemitizmo dar nėra, bet jis gali išsivystyti. Todėl dabar, visiems, kas nori žydų su lietuviams gero susyvenimo, reikia pasidarbuoti, kad dygstančio antisemitizmo diegai neišbujojūt.

kudikis, jei bent vienas jo tėvų yra Amerikos pilietis, pripažįstamas Amerikos piliečiu. Bet jo tėvas ar motina Amerikos pilietė turi būti gyvenę Amerikoje. Toks kudikis, pirm sulaukęs 18 metų amžiaus, turi išgyventi Amerikoje nemažiau penkis metus.

Iš žydų pusės to negana, ką rabinai išnešė rezolucijas, kad reikia su antisemitizmu kovoti, juk tas būtų daroma ir be minėtos rezolucijos.

Reikia kad žydai daugiau būtų daugiau lietuviški, savo mąstymu, savo darbais, savo kalba... Kol šito nebus, tol antisemitizmo pavojus nebus pašalintas ir jo paastrėjimas priklausys nuo vienokių ar kitokių aplinkybių susidėjimo.

Tad vieton kovoti ir skelbti rasistinę neapykantą, ar negeriau būtų dirbti bendrai išvien, vieni kitus palaikant, juk geriau blogiausia taika už geriausias kovas ir rungtynes."

LIETUVOJE KOALICIJOS IR SEIMAS?

Rygos rusų Segodnia, Kauno Sekmadieniu pasiremama, kovo 24 d. rašo, kad maršalas Pilsudskis kovo 20 d. buvęs Vilniuje ir tarėsi su Vilniaus Politikos klubo nariais. Pasitarimas buvo išimtinai pašvęstas vienam klausimui — sutvarkyti lietuvių ir lenkų santykius. Vilniaus vadai Pilsudskiu, sakoma, nurodė, kad šio klausimo išrišimas esąs visų svarbiausias dabartinio momento reikalas (žiūrėk apie tai ir Vienybėje bal. 13 d.).

Nežiūrint visų Lenkijos užsienio politikos pergalių, Lenkija privalanti ištiesti ranką ir paieškoti priemonių, kaip su Lietuva rasti budą sugyventi.

Ministeris Aleksa sako: "Tie mūsų kaimynai sakydavo, kad kai vokiečiai išeis, tai Lietuva per kelius mėnesius subyrėsianti, kad iš visų sezoninių, kaip tuomet su ironija buvo kalbama, valstybių: Lietuvos, Estijos, Latvijos, Suomijos ir Lenkijos ir dabar jau žlugusių Gruzijos ir Armenijos, Lietuva trumpiausiam atsilauksianti ir greičiausiai pranyksianti, nes ji maža energijos, maža valstybinio nusimavimo ir mažiausia inteligentijos teturi.

Sumažėjo Lietuvoje ir nepasitikėjimas savo darbo jėgomis pavienėse srityse. Bet vis dar atodairis į iškilusį reikalą Vilniaus klausimą išrišti. Tai pati Diena kovo 30 d. pranešė, kad rudenį, kartu su rinkimais į Lietuvos savivaldybes, busi-

VILNIUS — RYTŲ EUROPOS AŠIS

VYT. SIRVYDAS

(Tęsinys)

LIETUVOJE KOALICIJOS IR SEIMAS?

Rygos rusų Segodnia, Kauno Sekmadieniu pasiremama, kovo 24 d. rašo, kad maršalas Pilsudskis kovo 20 d. buvęs Vilniuje ir tarėsi su Vilniaus Politikos klubo nariais. Pasitarimas buvo išimtinai pašvęstas vienam klausimui — sutvarkyti lietuvių ir lenkų santykius. Vilniaus vadai Pilsudskiu, sakoma, nurodė, kad šio klausimo išrišimas esąs visų svarbiausias dabartinio momento reikalas (žiūrėk apie tai ir Vienybėje bal. 13 d.).

Nežiūrint visų Lenkijos užsienio politikos pergalių, Lenkija privalanti ištiesti ranką ir paieškoti priemonių, kaip su Lietuva rasti budą sugyventi. Pilsudskis atsakė, kad jų mintims priitariąs, ir norįs vilniečių prašymą patenkinti. Tada šie pareiškė, kad rasiją būtų kietai uždaryta demarkacinę liniją atidaryti. Pilsudskis šitokiai iniciatyvai pritaręs ir vilniečiai lenkai tuojau pasirašė Lietuvos vyriausybės leidimo važiuoti į Kauną. Delegacijos vadas senatorius Križanovskis. Be jo atvyks ir Vilniaus universiteto rektorius Stanevičius (žiūrėk citatą iš Lietuvos žinių bal. 17 d. Vienybėje).

Čia lenkų išsielota visas sukauptas smutkelis. Bet nei čia, nei kitur, lenkai iki šiol dar neparodė nė mažiausio palinkimo pradėti ten, kur viso pikto šaknis — NETEISĖTOJE lenkų okupacijoje Vilniaus. Sugrąžinkite lietuviams Vilnių ir normalus prekybos, konsuliariniai, pašto, telegrafo, dažnai nepasitikima Lietuvos darbų didžia visuma, netikiama, kad mes ilgainiui sukursime kažką didelio, gražaus ir didingo.

Dabartiniu laiku gyvenimas pasaulyje ne lengvėja, bet dar toliau sunkėja. Mus dabar veikia ir pavienios labai neigiamos aplinkybės. Konfliktas, kurį negalėjom neįeiti su Vokietija, pablogino ir kai kuriems produktams visiškai atkirto artimiausią kaimyninę rinką. Anglijoje tam tikros konfigūntų sistemos importo srityje įgyvendinimas skaudžiausia pailėtė Lietuva. Vadinasi pasaulio gyvenimo išorinės sąlygos ypač nepalankiai mums pakrypo. Tačiau mūsų jėgos jau yra paaukusios. Tad ir šitie, nors ir labai nepalankūs mums dalykai, mus neturi parblokti, bet turi dar labiau mus užgrūdinti darbei. Mes privalome dirbti vis labiau sąmoningai, energingai, ištvėringai, su pasitikėjimu saviimi."

rinkimai ir į seimą. Jei tas tiesa — matyti Lietuvos rateliuose kyla noras gauti visuomenės valios reiškęją, kuris svarbu turėti, kada eina visai tautai reikšmingo Vilniaus klausimo rišimas.

Iš to visko paaiški vienas dalykas — lenkai nori taikos su lietuviais. Tą parodo ir poetės Ilakowiczownos eilės išsiplatinusiam lenkų laikrašty Kūrjer Poranny kovo 20 d. Eilių antraštė "Jau laikas susiprasti." Jos adresuojamos Lietuvai. Autorė giria lietuvių tautą ir nurodo kokių garbinčių vyrų ir karalių Lenkijai yra Lietuva davusi. Kviečia mesti kovą ir vėl draugiškai gyventi. Į tas eiles atsiliėpė musų poetas Liudas Girą, eilėmis "Taip, tikrai laikas," kur sveikina abiejų tautų taiką ir susipratimą, bet nurodo, kad Vilniaus Lietuvai negrąžinus, nieko nebus. Tik Vilnių sugrąžinus, lietuvių ir lenkų tautos bendromis jėgomis, galės naują Zalgirį vokiečių naziams ruošti.

Taikos nori ir Gazeta Polska, kuri, Lietuvos Aida (kovo 26 d.) žiniomis, šitokiu piktą tonu demarkacijos linijoj bukėle aprašo: "Dabartinė padėtis dėl Lietuvos tyčia parinktos formulės 'nei taika, nei karas' yra ne tik nereikalinga, bet ir netiksli. Užsispyrimas, su kuriuo Lietuva tęsia tokia taktiką, prilygsta mėginimui galva sieną pramušti. Ta padėtis, jei pavadinsime ją tikru vardu, gali būti pavadinta tik barbariška. Jei tėvas, kuris nori pamatyti savo sūnų, turi trečios valstybės sostinėje vizos prašyti; jei iš Vilniaus į Kauną reikia važiuoti per Rygą ar Karaliaučius; jei yra reikalingas ypatingas Lietuvos valdžios sutikimas, kad Lietuvoje būtų galima užsiprenumeruoti laikraštį iš Lenkijos; jei miško plukdymas Lietuvos ir Lenkijos upėmis padarytas negalimu, tai tokia padėtis iš tikrųjų barbariška. Juo ilgiau ji tęsiasi, juo mažiau ji gali būti prte Lenkijos sienų pakenciamą."

Čia lenkų išsielota visas sukauptas smutkelis. Bet nei čia, nei kitur, lenkai iki šiol dar neparodė nė mažiausio palinkimo pradėti ten, kur viso pikto šaknis — NETEISĖTOJE lenkų okupacijoje Vilniaus. Sugrąžinkite lietuviams Vilnių ir normalus prekybos, konsuliariniai, pašto, telegrafo, dažnai nepasitikima Lietuvos darbų didžia visuma, netikiama, kad mes ilgainiui sukursime kažką didelio, gražaus ir didingo.

pasaulis smulkmenose

Linksmos laidotuvės
Liudvikas Cortusius, pagarsėjęs Padua, Italijoje, advokatas, nusprendė padaryti laidotuves kiek galima linksmeanėmis.

Budamas jau mirties patale, jis uždraudė savo giminėms jo raudoti, nes raudodami nustos savo teisių į jo palikimą. Jis paprašė, kad būtų pakviestas penkiasdešimts žmonių orkestras, dainininkai ir šokikės, kurie pakeistų raudotojus ir dvylika gražuolių žaliai apsirengusių turėjo dainuodamos nešti į kapus juo grabą. Jis užrašė dalį savo palikimo kiekvienai šių dvylikai gražuolių; paliko nemaža vyno ir kitų gerimų visai aplinkinei bendruomenei.

Už draugą į dvikovą

Linksmojoj Anglijoj, kada dar dvikovos buvo labai paplitę, jeigu jus draugas turėjo eiti į dvikovą ir negalėjo dėl ligos arba kitos kokios nors priežasties, kuri nežemina jo garbės, būti sutartoje vietoje dvikovai, jis galėjo jus prašyti eiti kautis už jį! Kaip jo draugas ir džentelmenas, jus butumėt turėję juo vardu rizikuoti savo gyvybę.

Kunigai taip pat kaudavosi dvikovoje ir yra nemaža atsitiktimų, kuriuose kunigai kitus užmušė "garbės vardan."

Karaliai bijojo 13-kos penktadienyje

Kai kurie karaliai buvo toki prietaringi, kad jie penktadienius, pasitaikiusius bet kurio mėnesio 13-tą dieną, visai iš savo kalendoriaus išbraukdavo.

Šito prietaro apie 13-ka taip pat bijojo ir toki genijai, kai Viktoras Gugo, Bismarkas ir Napoleonas.

Jie jokio svarbesnio ir atsakingesnio darbo nepradėdavo 13-tą mėnesio dieną pasitaikiusią penktadienį.

Laukiniai senųjų nusikratydavo

Laukinių gyvenime ir papročiams dar valdant žmones, nenorimi ir nepageidaujami giminėje asmenys budavo pašalinami be didelio svarstymo ir keblumo; jie budavo nužudomi. Vienas nepageidaujamas laukinių vadas britų Gvინეjoj buvo savo anukų nužudytas dėl to, kad jis nuolat savo šventėse vertė juos rauti savo kukuruzus. Jie nutarė juo nusikratyti ir kartą jį pamėmė pavėžinti laivelyje, privažiuo netoli Kaiteur krioklio, išsoko iš laivelio ir paliko senį jį dugną ir savo mirtį.

neatsikąsi," Pilsudskis Zubovui pasakė. Bet toks Vilniaus palikimas lenkams mums, lietuviams, nėra priimtinas. Tą pareiškė Vienybė, Tėvynė, Dirva ir Amerika. Paskutinoji bal. 13 d. sakė: "Visa (lietuvių) tauta taikos su kaimynėmis valstybėmis ir su Lenkija, bet ne Vilniaus kaima." Clevelando Dirva pareiškė: "Lietuva nesitaikys tol, kol Vilnius nebus grąžintas lietuviams be sąlygų!" Vienybė kovo 30 d. pasakė, trumpai ir drutai: "Nedrįsdami ateiti pas lietuvius, per priekabines duris, lenkai klabinasi iš užkampių, viener gąsdindami, kitur pasimeilaudami, kad tik galėtų privilegijuoti jį derybas. Tik Lietuva jokių derybų nenori. Atiduokite, ponai lenkai, Vilnių — reikalas bus baigtas." (Pabaiga kitame numery)

RADIO

Kasdieninės lietuvių radio programos

Lietuvių radio programos, vedamas p. V. Matusевичiaus iš stoties WMBQ (1500 kc.), būna kiekvieną rytą 10 val. Ketvirtadienio vakare nuo 8 iki 9 val. Sekmadienio vakare 8:30 val. Programą išpildo p. A. Jezavito vedamas Jau-nuolių orkestras, žymiausi Brooklyno dainininkai, kalbėtojai, juokdariai ir p. Dirigenčius su savo armonika.

Kartais nuo karto Matusевичiaus radio valandų programose dalyvauja gana gerai išsilavinęs jaunuolių stygų orkestras, kurį sudaro labai gražūs dviejų merginų ir keletu vaikinių būrelis. Aldona Sertviečiūtė, Onytė Mažeikiūtė, Antanas Navikas, Jurgis ir Vincas Kazakevičiai, Antanas Balčiūnas ir yra to taip puikiai skambančio stygų orkestrėlio dalyviai. Be to, Matusевичius turi įsteigęs lietuvių jaunimo mokyklą, kurią veda žinomas laikraštininkas Pranas Bajoras.

Gegužės 30 dieną Matusевичius ruošia didelį radio programą. Tai bus Brooklyno lietuvių kasdieninių radio programų dviejų metų įsteigimo sukaktuvės. Tą pačią dieną, prieš dvejetą metų, Matusевичius pradėjo šį naudingą darbą.

SVEČIŲ PASKAITA BROOKLYNO MUZIEJUJ

Lietuvių Profesionalų Sąjunga, Lietuvių Alumni ir Studentų Klubas kartu su Amerikos Lietuvių Institutu prie Columbia universiteto, gegužės 5 d. rengia Brooklyno Muziejaus paskaitą salėje, Eastern Parkway, Brooklyn, N. Y., pasikaitas. Prelegentais bus atvykęs iš Lietuvos Vilniaus Gėležinio Fondo reikalais svečiai kan. kun. F. Kemėšis, agronomas B. Vitkus ir rašytojas p. P. Babickas.

Paskaita prasidės lygiai ant- rą valandą po pietų.

OPERETES BALIUS

Brooklyno Operetės draugi- ja gegužės 13 d. Piliiečių Klū- bo salėje rengia komediją, deimū programą ir didelį ba- lių. Bus vaidinama komedija "Vargšas Tadas." Koncertinė dąl atliks Operetės choras, Trubadurai ir vietiniai solis- tai. Pradžią bus 5 val. po pie- tų.

602 NEPADORIAI LINKSMINOSI

New Yorke šiomis dienomis apie 602 žmonės surengė la- bai nepadorų veikalą, kuriame artistai, sakoma, vaidinę visi nuogi. Policijai kažin kas apie šį "teatrą" pranešė. Išdavoje areštuota 602 žmonės, artistai ir žiūretojai, kurie nugalbinti policijos stotį. Įvyko ir teis- mas, kuriame 292 suimtųjų pa- leisti, o kiti kol kas dar laiko- mi.

Šiomis dienomis į New Yor- ką grįžo dvi jaunos moterys, kurios sunkiu automobiliu ap- važiavo aplink pasaulį. Viena moterų yra prezidento Roose- velto tolina giminaitė.

MIRE

Povilas Peža, 38 metų am- žiaus, mirė balandžio 14 d. Palaidotas bal. 17 d. naciona- linėse kareivių kapinėse. Pali- ko nuliudime žmona Magde- lena, sūnys Povilas ir dvi seseris ir brolių Veliūnas gyvena Ame- rikoje 21 metus.

FIZIOLOGINIS POILSIS

Visiems gerai žinomas fak- tas, kad žmogus gali be darbo gana ilgai gyventi. Tą mums gerai parodo praktika daugel- io žmonių, kurie visiškai, nors ir ne pagirtinai, nieko nedirba. Betgi be poilsio galima gyventi visai trumpą laiką. Poilsiu reikia rimtai susidomėti.

Zinoma, išsėtis reiškia, nevi- suomet nieko nedirbti; tai rei- škia tik budą, kuriuomi mes galim savo kūną tinkamai at- gaivinti. Vienas iš tų būdų yra miegas, o kitas fiziologinis poilsis.

Mokėjimas fiziologiniai il- sėtis yra reikalingas užlaiky- mui mūsų kūno sveikatos, ly- giai kaip ir pati racionali- goji gimnastika.

Žmogaus kūnas su visomis savo dalimis griežtai ir nedo- vanojant reikalauja fiziologi- nio poilsio, be kurio nejučia- mos prikimba ligos, negalavi- mai, perankstvas išdžiūvimas ir senatvė.

Praktikuojant fiziologinį po- ilsį, kūnas tuojau lieka atsigā- ves, pailsėjęs ir atgavęs pajė- gas. Lengviau ir iinksmiau prisitaiko prie šio sunkaus eko- nomiško gyvenimo; be jo kū- nas yra nuvargęs ir visa žmo- gas nuotaika prislėgta.

Kiekvienas žmogus gali įgy- ti fiziologinį poilsį tokiu bu- du:

Kad jis būtų tikslus, reikia atsigulti ant šono, išsitiesti ir

leisti visiems sąnariams ir rau- menims visai nurimti; užmerk- ti akis, lyg kad ruoštumėis už- migti. Tokia miego imitacija labiausiai kūną atgaivina.

Vardas fiziologinis poilsis gali būti daugeliui naujas, bet visi gerai atsimenate, kaip mes vasarą miške, visai to nemany- dami, išsitiesiam kiek galim, užmerkiame akis ir lyg skęst- am malonume ir buname ab- solučioj ramybėj. Toks poilsio sunaudojimas yra puikus, sveikas ir reikalingas kiekvie- nam vargstančiam žmogui.

Zinoma, reikia saugotis ne- atšaldyti kūno; reikia vengti gulti į šaltą lovą. Jeigu ima noras fiziologiniai pailsėti, ne- turint gero patiesalo ant grin- dų patiesti, arba ilgos lovos, patartina vietoj šaltų grindų, sėsti į kėdę. Bet sėdėjimas tu- ri būti toks, kad kuo mažiau- siai būtų įtemptos kūno dalys. Tam tisklui galva yra nusve- riama žemyn, akys užmerkia- mos, kojos ištiesios ir priekį, rankos nukibusios ir visas kū- nas laikomas visai laisvai.

Kad žmogus gautų naudos iš fiziologinio poilsio, patar- tina kasdien pratintis, ypač pietų ir vakarienės metu, kaip ir visi kiti dalykai reikalauja pripratimo, taip ir prie šio kū- no sveikatos užlaikymo pa- lengva, nrosakiai prisitaikyti.

Dr. V. S. Nares.

POPIERIAUS GAMYBA LIETUVOJE

Pastarieji keleri metai gali- ma pavadinti Lietuvos stam- biosios pramonės augimo me- tais. Nežiurint sunkaus laiko, per pastaruosius metus išiku- rė daug žymių pramonės imo- nių, kaip cukraus fabrikas, keli nauji "Maisto" fabrikai, popieriaus fabrikas ir eilė ki- šis, agronomas B. Vitkus ir ra- šytojas p. P. Babickas.

Dideliu Lietuvos ekonomi- nio gyvenimo laimėjimu rei- kia skaityti popieriaus fabriko įsteigimą. Popieriaus reikali- numas buvo gyvai jaučiamas iš pirmųjų Lietuvos nepriklaū- somybės dienų. Kylant krašto kulturai, kartu kilo didelis po- pieriaus suvartojimas. Jo vi- daus rinkoje nebuvo, reikėjo įsivežti iš užsienio. Už jį kas- met tekdavo užsieniui išmesti nuo 3—4.5 milijono litų. Lie- tuvoje vidutiniškai per metus suvartojama apie 6,000 tonų popieriaus.

Isteigus Petrašiūnų popie- riaus fabriką, popieriaus įve- žimas į Lietuvą žymiai suma- žėjo. Dabar įvežamas tik tas popieris, kurio Lietuvoje ne- pagaminama. Petrašiūnų po- pieriaus fabrikas kas mėnuo pagamina po 400 tonų popie- riaus. Fabriko pajėgumas sie- kia ligi 500 tonų per mėnesį. Išvystęs savo veikimą, Petra- šiūnų fabrikas gali tiek paga- minti popieriaus, kiek jo rei- kalinga vidaus rinkai. Kilogra- mas rašomojo popieriaus ka- ūuoja vienas litas. Be to, prie popieriaus gamybos dirba 100 darbininkų. Tsb.

RENGIASI RUDENINIAM KONCERTUI

Dainininkas p. Pranas Stan- kus ruošiasi šį rudenį rengti savo koncertą, kuris jau nu- matytas rugsėjo 23 d. Ta pa- čia proga prašo visų draugijų tą dieną nieką nerengti.

Chinijoje pagaminama ir su- vartojama tiek arbatos, kiek visi kiti pasaulio gyventojai kartu sudėjus.

Kas pralaimėjo karą?

Vokiečių krašto apsaugos ministerija išleido brošiūrą, kurioje ginama vokiečių karo vadovybės planai pirmame mušyje ties Marna, Prancūz- ijoje. Brošiūra yra atsakymas gen Ludendorfo padarytiems kaltinimams prieš gen. Moltke, vokiečių armijos vadą ir bu- vusį kaizerį.

Spiritualizmas, masonizmas ir laisvį santykiai su prancu- zais, tai dalykai, kurie, sako Ludendorfas, paveržė iš vo- kiekčių karo laimėjimą. Visus šiuos dalykus išsietoji brošiū- ra paneigia. Brošiūra pažy- ri, kad jeigu buvo padaryta klaidų, tai buvo paprastos žmogiškos klaidos arba netei- singi sprendimai, kurie pada- ryti dėl vadų būdo ypatybių, bet ne jokių būdu žemųjų šių vyrų garbė, kurie buvo pasi- rėžę viską geriausiai padary- ti.

Brošiūroje stengiamasi pa- laikyti naziškos Vokietijos gar- bę ir savęs gerbimą. Vokie- čiai neturi jokios kantrybės su tais, kurie norėtų suteršti savąjį lizdą. Jie nori, kad pasaulis suprastų, kad senosios Vokietijos armija ir vada gal klydo, bet buvo ištikimi vo- kiekčių garbės ir lojalškumo tradicijoms tėvynėi. Šiuomi bus greit tikima.

Klaidų išpažinimas yra dau- giau stiprumo ženklas, negu silpnumo. Visi Vokietijos iš- tikimieji draugai tikėsis, kad dabartiniai jos valdovai pa- rodytų tokį pat lygų nužemintą ir padorumą apie save ir pri- sipažins, kad yra dėmių jų už- eibrėžtoje politikoje. Dėl to yra vilties, kad Hitleris dar gal persvarstys savo politikos kairi kuruos bruožus.

P. Mačiulaitis.

DIDELIS KRAŠTAS — DIDELES NELAIMES

Jau esame trumpai rašę apie ištikusį Indiją žemės drebėji- mą, kuriuo metu žuvo daug žmonių, bet kiek tikrai neži- ne. Penkiasdešimt, septynede- šimt, šimtas tukstančių... Kas ten juo besuskaitys! Indijoje dar nėra tokio valstybės aparato, kad visus žmones žinotų!

Pagaliau Indija su milžiniš- komis nelaimėmis yra apsprat- us... Jei žuvo šimtas tuksta- čių žmonių, tai dar liko 350 ar 400 milijonų!

Tik prisiminkim. Ligi de- vynioliktojo šimtmečio pabaig- os ten nuolat siautė baisios maro ir choleros epidemijos. Iki paskutinių laikų nuolatinis syčias tenn buvo badas. Prie t nelaimių nuolat prisidėdavo milžiniškų upių milžiniški potvyniai.

Aišku, kad šiose nelaimėse yra žuvę milijonai žmonių. Vidurinėje Indijoje yra vadi- nama Radžputanos sritis. Tai tik vienoje šitoje srityje, ku- rioje buvo 12 milijonų gyven- tojų, nuo 1899 m. iki 1901 metų visokios katastrofos, li- gos, badas nusisė apie 10 milijonų žmonių gyvybių.

NEMUNAS TOBULINAMAS SUSISIEKIMUI

Kasmet dėl negilaus ir sek- laus Nemuno ties Kaunu susi- grūdavo ledai ir miestui grės- davo potvynio pavojus. Vasar- os metu Nemuno sekiumos dažnai kliudydavo normaliam garlavių plaukiojimui.

Šių metų pavasarį buvusieji ledų susigrūdimai ant Versvų ir Raudondvario sekumų, dė- ka 1929 metais pradėtų Ne- muno reguliavimo darbų buv- musyje ties Marna, Prancūz- ijoje, Brošiūra yra atsakymas gen Ludendorfo padarytiems kaltinimams prieš gen. Moltke, vokiečių armijos vadą ir bu- vusį kaizerį.

Spiritualizmas, masonizmas ir laisvį santykiai su prancu- zais, tai dalykai, kurie, sako Ludendorfas, paveržė iš vo- kiekčių karo laimėjimą. Visus šiuos dalykus išsietoji brošiū- ra paneigia. Brošiūra pažy- ri, kad jeigu buvo padaryta klaidų, tai buvo paprastos žmogiškos klaidos arba netei- singi sprendimai, kurie pada- ryti dėl vadų būdo ypatybių, bet ne jokių būdu žemųjų šių vyrų garbė, kurie buvo pasi- rėžę viską geriausiai padary- ti.

AR ŠIAIS METAIS BUS BAIGTAS VYTAUTO MUZIEJUS?

Vytauto Didžiojo komitetas dabar visomis išgalėmis sten- gias rasti kreditų, kuriais bu- tų galima dar šiais metais už- baigti Vytauto Didžiojo mu- ziejaus statybą. Tuo tarpu lig- šiol komiteto pastangos jokiu vaisių nedavė. Muziejui baigti dar trūksta 600,000 litų. To- kia, palyginti nemaža suma komitetui galėtų paskolinti tik stambus rangovai. Nė bankai, nė taupomosios valstybės ka- sos kol kas kreditų duoti ne- gali, nes dar nebaigtas statyti Vytauto Didžiojo muziejaus

Per tą patį laiką—kita pro- vincija iš 10 milijonų gyvento- jų neteko daugiau kaip pus- antro milijonų žmonių. Bom- bėjaus apygardoje, kurioje pri- skaitoma 8 milijonai gyven- tojų, per tą patį laiką nuo įvai- rių nelaimių žuvo 1 milijonas 400 tukstančių gyventojų. Vie- nu žodžiu, per tuos dvejus me- tus visoj Indijoje žuvo per se-ptyniolika milijonų žmonių!

Dabar anglai kiek išgalėda- mi kovoja su maro ir choleros epidemijomis, tačiau šitas vis- dar nenori pasiduoti: 1921 m. Hiderabado provincijos iš 12 milijonų gyventojų maru mirė 962 tukstančiai žmonių! 1927 metis cholera mirė 305 tuk- stančiai žmonių. Tais pačiais metais drugys užkratė 3 mil- 451 tukstančius 454 žmones.

Taigi iš šimtų milijonų žusta dešimtys milijonų. Ir vis dėto Indijos gyventojų skaičius dau- gėja. 1872 metais Indijoje bu- vo priskaitoma 200 milijonų gyventojų, o dabar ten yra ma- žiausia 350 milijonų gyvento- jų. Jeigu ne tos nelaimės, tai Indijoje dabar būtų 5—6 šim- tai milijonų gyventojų.

RUKYTI BUVO DRAUDŽIAMA

Išleistame 1632 metais Mas- sachusetts valstybės įstatymų rinkinyje yra įstatymas drau- džiantis rukti viesoje vietoje. Nusikaltusieji šiam įstatymui turėjo mokėti 1 dol. pabaudos kiekvieną kartą pastebėti ru- kiant viesoje vietoje. Šita pa- bauda vėliau buvo pakelta iki 2 dolerių.

Dabar komitetas galvoja, kaip greitai laiku būtų galima surinkti 300,000 litų. Komite- tas kitos išsieties neranda, kaip dar kartą kreiptis į Lietuvos visuomenę, prašyti aukų šiam kilniam tikslui. Jeigu pavyks tiek aukų surinkti, tai Vytau- to Didžiojo muziejus šiais me- tais galutinai būtų baigtas statyti. Tsb.

REIK ŽINOT

— Ji sako — jai dvidešimts keturi metai.
— Taip, bet nepamiršk, kad ji, tik septynių metų budama, išmoko skaityti.

"GARSAS" BAKERY. A. Šrupskis, savininkas. Tel. Evergreen 8-7027. PIRMOS RUŠIES LIETUVIŠKA DUONA. 64-66-68 So. 2nd Street. Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius VEŽA KRAUTUVĖMS. SIUNČIA PASTŪ IR EKSPRESU

NOTARY PUBLIC. Tel.: NEwtown 9-4464. A. VALANTIEJUS. GRABORIUS, BALSAMUOTO- JAS IR ABELNA APDRAUDA. 54-41—72nd STREET, Maspeth, N. Y.

Tel. Stagg 2-4409. A. RADZEVICIUS GRABORIUS (Undertaker). 402 Metropolitan Avenue netoli Marcy Ave., Brooklyn, N. Y. Parsamdau Dailius Automobilius Vestuvėms, Krikštynooms ir Visokiems Pokyliams

NOTARY PUBLIC. Telefonas: STagg 2-5043. MATTHEW P. BALLAS (BIELIAUSKAS). Laisniuotas Graborius. 660 Grand Street BROOKLYN, N. Y. Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti do- vanai. Nuliudimo valandoj kreip- kites pas mus. Patarnavimas yra užtikrintas ir už prieinamą kainą.

MOT. LAUKUS. Fotografas. 214 Bedford Ave., Brooklyn. Telefonas: Evergreen 8-3540. Geriausia Studija Brooklyne. Ateikite Persitvirtinti

J. Vaitulionis, D. C. PIRMAS LIETUVIS Chiropraktas Gydytojas. 331 GRAND STREET Brooklyn, N. Y. Valandos: nuo 9 ryto iki 8 val. vak. Nedėliomis ir ištentadienis. Nuo 10 ryto iki 1 po pietų

Tel.: BRyant 9-7763. Clement Vokietaitis ADVOKATAS. 113 West 42nd Street NEW YORK, N. Y.

JUNIPER 5-0259. RALPH KRUCH FOTOGRAFAS. 65-23 GRAND AVENUE MASPETH, N. Y.

Tel. Stagg 2-0783. NOTARY PUBLIC. Juozas Levandauckas GRABORIUS. Patarnauju visiems be skirtumo. Parsamdau automobilius kiekvienam reikale: vestuvėms, krikštynooms ir šiaip pasivažinėjimams. Kainos žemos. Ateikite ir Persitirkinkite. 107 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.

LITUANICA II NEW JERSEY VALSTYBĖJ

Balandžio 28 d. p. A. S. Trečiokas, žinomas Newarko biznierių, pranešė, kad minėta diena 2 val. į Teterboro Airport, Hasbronck Heights, N. J., iš Chicagos atleis Lituania II. Gavę tą žinią, M. Vasil, J. Rasčius ir aš, sėdome į požeminį Hudson traukinį ir leidomės į New Jersey pamatyti Lituania II.

Nuvažiavus į Harrison, N. J., atvyko p. Trečiokas su žmona, p. J. Kralikauskas su žmona ir, susėdę į p. Kralikausko automobilį, važiuojame į minėtą aerodromą. Nuvažiavome apie 1:30 val. po pietų.

Nuvažiavę į aerodromą, ten radome atvažiavusius Lietuvos generalinį vicekonsulą p. P. Daužvardį su žmona, taip pat New Jersey valstybės lietuvių komiteto narius: pirm. J. Kralikauską, 2-ą vicepirm. prof. J. Žilevičių, išdininką F. Gudą, sekr. A. S. Trečioką ir komiteto narius: J. J. Baltruoknį, J. ir Julijų Paknį. Taip pat svečius iš Philadelphia, Pa.: p. J. Grinius, K. Valis su sunum ir dukterim ir A. Reklis. Taip pat Vienybės redaktorių p. Tysliavą ir didelį būrį New Jersey lietuvių.

Hasbronck Airportas yra didelis, du dideli hangarai, kurie pilni įvairaus kalibro lėktuvų, kuriais vežioja norinčias ore paskraidyti. Už paskraidymą ima po \$1 nuo asmens. Visi susirinkusieji su nekantrumu laukia Lituanicos. Apie 2 val. iš vakarų pusės, aukštai padangėje, saulės spindulių apšviestas, baltas kaip gulbė, ore pasirodė lėktuvas. Visi susirinkusieji dar sprendimą, kad tai Lituania II. Vos matomas lėktuvas virš aerodromo pradėjo skristi ratu ir leistas žemyn. Minutės bėgyje prie susirinkusių lietuvių aerodrome nusileido baltasis lėktuvas, kurio šone pamatėme išrašytą jo vardą — LITUANICA II. Susirinkusieji minia, keldama kepurės, entuziastiškai pasveikino Lituaničią II.

Iš lėktuvo išlipa p. James-Janušauskas su žmona, transatlantinio skridimo sekretorius p. A. Vaivada, išd. p. J. Mackevičius, viena lietuvių ir p. Grigaitis (ne Naujienų red.). Maloniai pasisveikinus, svečiai pareiškė, kad jie iš Chicagos išlėkė (New Yorko laiku) 10 val. ryto ir atlikę 2 val. po pietų, visą 850 mylių kelionę atlikdami per 4 valandas.

Lituania II daro labai malonių įspūdį. Lėktuvas didelis ir visas baltos spalvos, su ruda juosta išilgai per vidurį ir rudos spalvos užrašu LITUANICA II ir numeriu NC-926-Y. Užpakalinėje lėktuvo daly ant šono Lietuvos ir Amerikos vėliavos. Trumpai pasikalbėję su p. Vaivada patyrėme, kad už Lituaničią II užmokėjo \$7,500. Dabar ji paruošta 8 keleivių skridimui. Prieš skrisiant į Lietuvą, pasazierinė dalis bus išimta ir įdėtas gazolino tankas. Taip pat dar reikės kai kuriuos kitus dalykus nupirkti ir įdėti, kad būtų tinkamai priruošta skridimui.

Pats Janušauskas, kaip visados, atrodo geležinių nervų vyras. Jo veide yra naujienybė matyti šypsena. Jis stovėdamas buryje ir pažvelgdamas tai į susirinkusių būrį, tai į priešais stovinčią Lituaničią II, rodo, savo veidu išraiškia šako:

Lietuviai, štai prieš jus stovi jūsų dovana ir mano pasiaukojimas Lietuvos garbei. Skubėkit dirbti pradėta darba ir leiskite man lėkti per Atlanto vandenyną į Kauną. Kaip greitai prieš jumis stovinti Lituania II bus Kaune, taip greitai Lietuvos vėliava garbingai bus iškelta pasaulinė aviacijos aerodromo viršuje.

Su Janušausku nebuvo progos daug kalbėti, jis buvo užimtas su aerodromo viršininku padaryti sutartį laikyti aviacijos dieną, kuri tame aerodrome įvyks birželio 3 d.

Aplamai imant, tenka pasakyti, kad Lituania II daug geriau atrodo ir geresnį įspūdį daro, negu Lituania I, kuri nelaimingai žuvo. Kiekvienam lietuviui patartina ją pamatyti ir savo parama prisidėti prie skridimo.

Kiek teko girdėti, tai Lituania II rengiasi skristi į Lietuvą liepos mėnesio pradžioje. Gal jai nebus galimybės atlankyti daugelį lietuvių kolonijų, bet vis dėl to p. Janušauskas mano atlankyti bent didesnes kolonijas, kad bent dalis lietuvių turėtų progos pamatyti Lituaničią II, kuri, be jokios abejonės, laimingai baigė Dariaus-Girėno pradėtą žygį ir laimingai pasiekė Kauną, padarydama lietuvių tautai nemirtingą garbę.

Lituania II, pernakvojus Roosevelt Airporte, New York, sekmadienio rytą, balandžio 29 d., išskrido atgal į Chicago.

K. J. Paulauskas.

BROOKLYNO DAINININKAI IR ARTISTAI VYKSTA Į AMSTERDAMĄ

Sekmadienį, gegužės 6 d., į Amsterdam, N. Y., vyksta Operetės choro dainininkai ir artistai vaidinti operetę "Adomas ir Ieva" ir komediją "Vargšas Tadas." Vaidinimuose dalyvaus: p. M. Strumskienė, p. K. B. Kriauciūnas ir p. V. Bukšnaitis, galbut pavyks dalyvauti ir scenos veteranui p. Pijui Bukšnaitiui ir kitiems. Vakaras rengiamas Vienybės naudai kartu su vietos lietuvių Piliiečių Klubu, Klubo salėje, 17 Liberty St., Amsterdam, N. Y.

IŠVAŽIUOJA Į LIETUVĄ

Gegužės 3 d. Cunard linijos Aquitania laivu šie lietuviai išvyksta į Lietuvą: Anna Kazlauskas, Marijona Mekšrienė, Anna Zudzius, Mildred Zudzius, Mary Stanaitis, A. Cilcius, Bl. Tipshus, Teklė Tipshus, Edward Tipshus, Lillian Tipshus, Kaz. Kruchas, Veronica Matusewicz.

IŠ LIETUVOS ATVYKSTA "TRYŠ GRENADIERIAI"

Gauta papildomų žinių, kad "trys grenadieriai": kan. F. Kemėsis, Zemės Ukio akademijos profesorius B. Vitkus ir atsargos kapitonas Petras Babickas, tikrai atvyksta į Ameriką. Balandžio 25 d. jie jau įsėdo Majestic laive, kuris atplauks į New Yorką gegužės mėn. 1 d., pier 59-60 N. R.

Juos mums siūnia Vilniaus reikalai. Todėl Lietuvos svečius čia New Yorke žadama pasitikti labai nuširdžiai: p. J. P. Mačiulis, pirmininkas Didžiojo New Yorko Lietuvių Vilniaus Geležinio Foudo Rėmėjų Komiteto vardu, svečius laive pasitikis ir pasveikins. Tas Komitetas, kaip yra žinoma, susideda bene iš 20 asmenų, įvairių srovių ir organizacijų; to Komiteto valdyboje yra: J. P. Mačiulis, kun. N. Pakalnis, J. Ambraziejus, V. Kaminskas ir J. Tamas.

Kitą dieną (gegužės 2 d.) rengiama kukli svečių priėmimo vakarienė, kuria rūpintis apsiėmė dr. J. Paulonis ir adv. S. Briedis.

Gegužės 3 d. jie kalbės Kearny, N. J., kur kalbas rengia vietinis Vilniui Vaduoti Sąjungos skyrius.

Gegužės 4 d. jie kalbės Newark, N. J.

Gegužės 5 d. lietuviai profesionalai ir studentai ruošia jiems paskaitų Brooklyn Museum of Arts and Sciences. Tą pačią dieną (vakare) Dariaus-Girėno postas irgi rengiasi.

Gegužės 6 d. (sekmadienį) Klasčiaus salėj (Clinton Hall), corner Betts and Maspeth Aves., Maspeth) 3 val. po pietų masinis mitingas Vilniaus reikalais.

Gegužės 7 d. kalbos Elizabeth, N. J. ("Laisvės" salėje, 7:30 val. vakare).

Gegužės 8 dieną kalbos Bayonne, N. J.

Gegužės 9 d. svečiai jau bus išvykę į Bridgeport, Conn. Visa tai rodo, kad "lietuviai be Vilniaus nerimsta."

Lietuvos Žmogus.

REIKALAUJA 18 MILIJONŲ DOL. BEDARBIAMS

New Yorko miesto mayoras La Guardia reikalauja paskirti bedarbių šėlpimui 18 milijonų dolerių sumą. Ta suma būtina reikalinga palaikyti darbuose visus New Yorko bedarbius gegužės mėnesį.

PASIRUPINKIT LEIDIMŲ AUTAIS VAŽINĖTI

Gegužės 31 d. išsibaigia visi senieji leidimai automobiliams važinėti. Todėl dabar iš anksto visi turį automobilius pasirupinkit leidimus atnaujinti, nelaukdami paskutinės dienos. New Yorke ir Brooklynne prašymus atnaujinti leidimus galima pasiųsti ir paštu, pridėdant reikalingą mokesį — 50 centų privatiems važiotojams, o \$2 šoferiams.

NEW JERSEY LIETUVIŲ "ULTIMATUMAS" NEW YORKO LIETUVIAMS

Vadinamam "Didžiajam New Yorkui," į kurį įskaitoma New Jersey ir New Yorko lietuviai, Lituanicos II skridimui paskirta kvota sukeiti \$1,500. Mes, New Jersey lietuviai, vieni sukelsime \$1000. Tai new-yorkiečiai privalo prisiblaivyti, prasintrinti akis ir sukelti bent \$500. Vyrai, sukruskite ir pasirodykite, kad jūs esate ne maži, gyvendami dideliame mieste.

Balandžio 28 d. New Yorko padangėje skraidė Lituania II, kad savo užimu jus pabudinti iš miego. Jau laikas ir jums parodyti, ką galite.

Nepamirškite, kad Lituania II rengiasi skristi į Lietuvą liepos mėnesio pradžioje. Tai laikas trumpas ir nėra kada gaisiti. Jeigu jus tuojau nestosite į darbą ir neparodysite ką galite, tai mes New Jersey lietuviai imame su jumis "divorcing" ir veikdami sau vieni, nesisakysime esą "Didžiojo New Yorko" ribose.

Vyrai ir moterys, new-yorkiečiai, mes šį pareiškimą darome jums nejuokaudami, ir jus, norėdami su mumis būti geruose santykiuose ir veikti, privalote rimtai pagalvoti ir imtis skubaus darbo.

A. S. Trečiokas.

RUPINASI BASKETBOLO TURNAMENTU

Šiomis dienomis Brooklyn, Eddie Kellis namuose, įvyko Brooklyn Liths basketbolo (krepšiasvydžio) komandos narių susirinkimas, kuriam kalbėta ateinančio sezono krepšiasvydžio turnamento klausimu. Pasirodo, kad iki šiam laikui jau įsiregistravo 4 komandos, bet iš New Jersey valstybės komandų dar nieko negirdėt. Brooklyn Liths pakartotinai prašo visų New Yorko ir New Jersey komandų tuo reikalu rašyti: Brooklyn Liths, 495 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Ginger.

Legislatoriai sutiko duoti miesto mayorui La Guardia plačias teises savarankiškai sutvarkyti ir nustatyti miesto mokesčių ratas.

Lėmimai sulyg planetų ir delno brucų. Pasaulio garsioji astrologė

Mme. Anna Romanova 555 East 169-th St., tarpe 3-rd Ave. & Fulton Ave., Apt. 17, Bronx, New York. Važiuoti reikia 30-th Ave. elevatoriu iki 169 garvės. Tel.: Jerome 7-1559. Kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakare.

RESTAURANAS

POVYLAS SAMULĖNAS, sav. Gamina skanūs ir sveikus valgius. Skaniai pavalgūs, galima ir išsigerti, alaus, ar dektinės. Lietuviai kviečiami. Mandagus pataravimas. Atidara nuo 5 val. ryto iki 12 val. nakties 763 WASHINGTON STREET, NEW YORK, CITY

BEER GARDEN

Savininkas, A. POVILANSKAS Visi lietuviai kviečiami atsilankyti. Geriausios rūšies alus ir užkandžiai 291 Wythe Ave., Brooklyn, N. Y.

PRAŠO NELEISTI FILMOS "HITLERIO TERORAS"

Amerikos vokiečiai pasiuntė New Yorko mayorui La Guardia laišką, kuriame prašo drausti išleisti žydų ruošiamą filmą "Hitlerio teroras," kuri esą kiršina vienos tautos žmones prieš kitą. Tokios filmos išleidimas esą Amerikoję gali sukelti nepageidaujamų nemalonumų.

JURGINĖS PIKNIKAS

Brooklyno šv. Jurgio draugija birželio 30 d. rengia savo 51 metinį pikniką, kuris bus Dexter Parke, Jamaica Ave. ir 7th Ave., Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS PIKNIKAS BIRŽELIO 3 DIENĄ

Šiais metais Vienybės pirmas metinis piknikas Brooklyn bus birželio 3 d. Klasčiaus Clinton Parke. Priruošiamieji darbai piknikui jau pradėti ir tikimasi, kad ir šiais metais, kaip kitais metais, vienybiečiai gausiai šiam piknike lankysis.

PARSIDUODA FARMOS

Parsiduoda farma 114 akierių žemės, yra geros girios, didelis sodas visų 100 vaisinių medžių, ant gero cimanantnio kelio, 10 kambarių staba, 2 barnės, nauja siala, garadžius, vištinkas, apie 100 vištų, 12 karvių melžėmų, 10 telyčių, 1 bulius, 2 jauni arkliai, vežimai, visos mašinos reikalingos priek ukės, šienai piauai, grėbri, arti, kornam sodyti, kultū, malkoms piauai ir visi kiti reikalingi įrankiai. Tik 2 mylios nuo miesto North Brookfield ir Brookfield, netoli ir didesni miestai, į Uica 18 mylių. Visas parsiduoda labai pigiai. Platesniū informacijų klausit laiškū. I. R. LAMAITIS, Box 102, North Brookfield, N. Y. arba 61 So. 2-nd St., Brooklyn, N. Y. (35-37)

Parsiduoda

BANKO FORCLOSURE 3 aukštų, 6 šeimynų plytinis ir frame namas Williamsburgo sekcijoje, Brooklynne. Atnėsa \$1080 metams nuomoms. Kaina \$6500. Imokėti reikia \$1,000. Likusius išmokėti dalimis. SAVININKAS — BANKAS, 1024 Gates Avenue, Brooklyn, N. N. (43)

SAVINGS BANK BARGENAS

Foreclosinimo kaina — puikus atskiras namas, 6 kambariai, maudynė, saulės parloru, visi įtaisymai modernūs. Didelis žemės sklypas, Randaš Jamacijoje, netoli parko, mokyklos ir bažnyčios. Patogus susisiekimas. Kaina \$4250. Imokėti reikia \$1,000. SAVININKAS — BANKAS, 1024 Gates Avenue, Brooklyn, N. Y. (43)

Parsiduoda Farma 40 akierių žemės, Poultry farm, auginame kurkas, vištas ir kitus paukščius. Sodas, 125 vaisių medžių, Stuba iš 8 kambarių su visais įtaisymais, taipgi kitos triobos gerame stovyje. Reikalingos prie farmos mašinos visos geros. Kaina \$5,500. Kreipkitės: J. BRUZGULIS, Salt Point, N. Y. (32-37)

Pasirandavoje penki sviesus kambariai, su visais geriausias įtaisymais. Namas kampinis ir labai geroje vietoje, arti prie Jamaica Line elevatoriaus ir 14th St. Line subway. Randa labai prieinama. Kreipkitės: JONAS RIMSA, 101 Cooper St., Brooklyn, N. Y. (35-37)

SALTAS PAVASARIS

Šiais metais, kaip sako oro biuro meteorologai, balandžio mėnuo vienas iš šalčiausių. Kai kuriose vietose šiaurės New Yorko valstybėje balandžio pabaigoje smarkiai šalo, net prudeliai buvo aptraukti plonu ledu.

SU LITUANICA II IŠSKRIDO Į CHICAGĄ

Vienybės redaktorių p. J. Tysliava sekmadienio rytą iš Roosevelt Field aerodromo išskrido į Chicago, kur manoma būti iki Lituania II gegužės 8 d. vėl atskris į New Yorką.

Skaitykite ir platinkite VIENYBĖ

60 metų sėkmingi dividendai 60 YEARS OF CONSECUTIVE DIVIDENDS! Bushwick SAVINGS BANK GRAND ST. & GANAM AVE., BROOKLYN, BANK BY MAIL • Write for booklet

TEL.: EVERGREEN 8-9770

JUOZAS GARŠVA - GRABORIUS -

Mano firma gerai atlieka sekančius darbus: išbalsamuoja ir laidoja mirusius ant visokių kapinių. Pagrabus parosnia su nepaprastu iki praklinausių. Persandmo automobiliu laidotavams, vesėjoms, krikštynoms ir kitiems pasivažinėjimams. VIRŠUI MINĖTAIMS REIKALAIMS KREIPKITES PAS MANE O BUSIT UZGANEDINTI.

231 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y.

Istikrujū, tai buvo šalta žiema, bet ne ten kur

SALDUKAS IR PLATZ

Įtaisė garo ir vandens apšildymo įtaisus. Visi mūsų kostumeriai naudojami tikru patogumu, dėl to, kad mes jiems įdėjome tinkamo didumo kaitilus ir davėme užtektinai radiacijos visiems namo kambariams. Mes esame laisvuoti plumeriai ir galime pilnai aptarnauti jūsų vandentiekio ir šilumos teikimo įtaisus, padaryti pataisas ir įrengimus. Mes taip pat įtaisome aliejaus pečius — gaso pečius ir šaldytuvus. GALIME SUSITARTI, PADARYTI DARBĄ IŠMOKETINAI Tel. GLenmore 5-8733 Kreipkitės: SAVAGE & PLATZ 994 MADISON STREET, BROOKLYN, N. Y.

NAMŲ RUOŠOS DARBAI

Kiekvieną dieną merginos ateina į mūsų įstaigą ir stebisi patyrusios apie didelį įvairių darbų pasirinkimą pas mus. Jos tuojau gauna vietas be bereikalingo brangaus laiko gaisinimo. Bile kuri iš tų merginų pasakys, kad mes įstatome namų ruošos darbininkes tik kai esame tikri, kad jos turės gerus namus ir geras algas. Tik senai įsteigta Darbo Agentura ir populiariška tukstančių darbininkių ir ponių tarpe gali jums duoti tokią vietą, kokios jūs norite. Tai viena priežastis kodėl jus turėtumet pas mus užteiti, irgi

SAMDYMO CENTRAS SUSSER AGENCY

924 BROADWAY, cor. Myrtle Ave., BROOKLYN, N. Y. Tel: Evergreen 8-6098-6099

Mes turime atskirą skyrių ir vyrams įvairiems darbams.

TONY'S RESTAURANT

145 Broadway, Brooklyn, N. Y. Pietus — steikai — chops Įvairios žuvis — specialybė Privatiški kambariai del bankietų — vestuvių — pokylių Taip pat ĮVAIRUS LIKERIAI IR VYNAI Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus